

BOEKBESPREKINGEN

E. KIEFER. *Paradentosebehandlung mit besonderer Berücksichtigung der Entlastung.* 2e druk, Carl Hanser Verlag, München 1951. 90 pag. 80 afb. D.M. 10.80.

De schrijver, van mening zijnde dat de practiserende tandarts niet van „langatmige theoretische Ausführungen” houdt, heeft het overgrote gedeelte van zijn verhandeling besteed aan het doen van casuïstische mededelingen. Een gedeelte van de besproken gevallen dateert van ongeveer 20 jaar geleden en het valt te betreuren, dat slechts één van de veertien tandheelkundige behandelingen gevolgd en beschreven kon worden tot op recente datum. Oorlogsomstandigheden deden verder vergelijkingsmateriaal verloren gaan.

De inleiding op de casuïstiek biedt weinig interessante gezichtspunten en getuigt veelal van enigszins verouderde inzichten. De auteur onderscheidt bij de therapie van de „paradentose” de interne en de locale behandeling, alsmede het ontlasten van de gebitselementen. Hoewel het hier besproken boek pretendeert zich uitsluitend met het laatst genoemde onderdeel bezig te houden, zal het toch voor veel lezers onbevredigend zijn alle vermelde ziektebeelden met de wel van zeer algemene betekenis zijnde term „paradentose” te zien aangegeven.

De geciteerde literatuur is van oude datum en van uitsluitend Duitse origine; het beknopte literatuuroverzicht vermeldt hoofdzakelijk werken, die vóór 1930 verschenen zijn.

Het zijn slechts de zorgvuldigheid en toewijding, waarmede destijds de beschreven gevallen door de auteur behandeld zijn, die bij lezing van dit boek de bewondering van referent vermochten op te wekken. G. D e k k e r

A. SCHROEDER & L. CASTAGNOLA. *Die Autopolymerisate.* 70 bladz., geb. DM. 14.—, Med. Verlag Urban & Schwarzenberg, Wien-Innsbruck.

Schrijvers hebben dit handige werkje samengesteld ten behoeve van die verbruikers, welke niet in de gelegenheid zijn, zich voortdurend op de hoogte te houden van de talrijke publicaties aangaande het gebruik van snelhardende kunsthars en van de vele problemen, welke dit soort materialen opgeworpen hebben. Ondanks zijn onvermijdelijke beknoptheid bevat het een bespreking van alle aspecten, welke bij de beoordeling van bedoelde kunsthars-groep als vul- en restauratiemateriaal van belang zijn. De behandeling van de in aanmerking komende stof munt uit door zakelijkheid en helderheid van betoogtrant, en het stelt alle problemen duidelijk. De mogelijkheden, beperktheden, nadelen en onvolkomenheden, alsmede de hieruit afgeleide indicaties voor het nieuwe materiaal, worden scherp belicht, zodat men aan de inhoud van dit werkje een betrouwbare handleiding en raadgever bezit. In kort bestek behandelen schrijvers de aard van het materiaal en de voornaamste bijmengselen, die er hunne bijzondere werking en kenmerken aan verlenen. Ook de andere belangrijke eigenschappen krijgen hun bespreking, waarbij telkens de consequenties ervan voor de praktijk op de voorgrond staan. In aansluiting hierop volgen de aanwijzingen voor het gebruik van snelhardende kunstharsen en van de hiervoor in de handel zijnde hulpmiddelen. Ook de speciale voordelen van het gebruik bij kroon- en brugwerk, en de reparatie ervan, zijn in dit boekje opgenomen, dat eindigt met enige critische beschouwingen over dit kunsthars-materiaal als hulpmiddel bij het rebasen van protheses, waaruit blijkt, dat schrijvers voor dit doel de voorkeur

geven aan de zich nog in het proefstadium bevindende giethars Polyflux. Merkwaardigerwijze wordt met geen woord gerept over het gebruik van snelhardende kunsthars als prothese-reparatie-materiaal. De monografie wordt afgesloten door een indrukwekkend-lange literatuurlijst, waarnaar schrijvers verwijzen voor meer bijzonderheden over de beknopt-behandelde onderwerpen. Het zéér verzorgde werkje, voorzien van talrijke afbeeldingen en tabellen, en tevens verlicht door enige platen in kleurendruk buiten de tekst, is op kunstdrukpapier uitmuntend uitgegeven, zodat een compliment voor de algehele uitvoering alleszins gerechtvaardigd is.

V a n D a a l e n

H. ISKRAUT. *Die Neuraltherapie in der Zahnheilkunde*. Keulen, 1952. Staufen Verlag.

Het haardinfectieprobleem is nog steeds het onderwerp van een stroom van publicaties. Uit de discussies wordt duidelijk, dat de term „haardinfectie” naar het oordeel van menige onderzoeker een weliswaar algemeen begrepen doch onjuiste uitdrukking is. Het wezenlijke van de haard ligt niet in de infectie die hij zou onderhouden. Er zouden zelfs „haarden” zijn, die zich geheel als de klassieke infectiehaard manifesteren doch zelf niet infectieus van aard zijn, laat staan de rest van het lichaam infecteren. De weg waarlangs zo'n haard zijn werking-opafstand ontvouwt zoekt men dan in het zenuwstelsel, dat immers alle delen van ons lichaam onderling verbindt.

De neurogene theorie van de haardinfectie ziet dan ook het essentiële van het gebeuren in een verandering van het zenuwstelsel ter plaatse van de haard, een verandering, die zich voortplant langs de zenuwen en elders (binnen hetzelfde segment van het zenuwstelsel vooral, doch ook daarbuiten) tot storingen aanleiding geeft.

Deze zienswijze is alleszins plausibel en kan heel wel dienen als leidende werkhypothese voor het moeizame klinische en experimentele onderzoek op dit terrein.

Zoals zo vaak in de geneeskunde is de genoemde theorie echter voor sommigen van werkhypothese geworden tot geloofsstuk, dat niet getoetst doch hoogstens door bewijzen gestaafd moet worden. De bewijsvoering begint dan met een quasi-exacte beschrijving van de neuro-anatomische feiten, met een voorbijgaan aan alle moeilijkheden en onzekerheden van het hedendaagse onderzoek van het perifere zenuwstelsel. Dan volgen enige gemeenplaatsen over de zenuwphysiologie. Vervolgens casuïstiek en als sluitstuk de succesvolle (en „dus” goed gefundeerde) therapie. Het geheel bij voorkeur gesteld in duistere, gezwollen taal en rijkelijk doorspekt met citaten.

Het bovenvermelde boekje van I s k r a u t maakt op deze regel geen uitzondering. Wie echter zijn tegenzin overwint en van de geringe feitelijke inhoud kennis neemt, komt tot de slotsom, dat de methode-injecties van „Impletol” in de buurt van veronderstelde haarden met als gevolg een bij toverslag verdwijnen van de meest diverse klachten, een nader onderzoek waard moet zijn. In tweeërlei opzicht: als aansporing tot wetenschappelijk onderzoek én als empirisch gevonden diagnostisch en therapeutisch hulpmiddel.

D r. M. T. J a n s e n